

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

78. Pechinum idem cum Cambalu Cataium idem cum Sinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

primam anni lunam, & Regis natalem; Magistratum omnium Præsides, & auctores noua dignitate Pechinum quotannis euocet serupulosa lex huiusmodi honoris, nullus abit dies quo nouas non videat is Thronus adoratorum vices, referunturque in tabulas tam seuerè illorum nomina, vt si quis ei officio desit, reus sit spretæ maiestatis, eo Patres reuerenter peracto, Externorum Præfectos, & rituum ex morte venerantur, inter quos Præses dimissus Riccio se pronus inflexit quàm vlli maiorum procerum aut Regum Legatis, pollicitus quoque in castrum redeunt se ad causam illius maturandam, operam daturum, vna fermè illud quoddam carceris genus molestum illi faciebat Rescripti regij longa mora, qua tamen occultè Dei benignitas in optatos euentus, contra spem hominum Riccij vota promouebat: Frequentabatur magnorum virorum familiari aditu, & prolixo, qui suspicionem amicitiae cum Externis adeo non timebant, vt ipse Castello Præfectus Mandarinus, cum ad mensam adhiberet, dum sibi octo qui tunc in aula erant, vectigalium Principum Legati, nunquam nisi de genibus adstarent. Ex his multa, vt sit sciscitabatur Riccius de illorum itinere, patria, commerciorum genere; ex Sarracenis præcipuè Indiarum & Europæ ignatis qui cateruatim eduenerant ad permutandas Rheobarbaro lucris immanibus merces suas; (Pechini enim Rheobarbari optimi libræ sex) minoris sex assibus veneunt) & hinc tandem liquido compertum, certumque habuit, Caraium aliud non esse præter Sinas; nullam præter Pechinum Cambalu; neutrum à Persis, & Mogore aliter vocari; nullam ad vsque magnum murum urbem esse aut regnum cui attribuuntur, aut possint competere illa vocabula præterquam Sinis & Pechino. Inter hæc regem de Patris carcere, & hac altera eius custodia certior; iratum Eunuchi dixisse retulerunt; ecquid in latrones potuisset concitari crudelius? sollicitumque in posterum, addidisse, expecto quid eo facturus sit Peregrinorum Mandarinus. At his iteratis sapius ad eum Scribis sui tribunalis, interrogabat, quid in Sinas acturus, & cuius rei desiderio venisset? quod cum iuridicè quæreretur; magna libertate professus est Riccius illuc se missum à suis Præsidibus ad annunciandam veri Dei legem, extra quam nulla spes cuiquam esset animi æternum seruandi; se nec opum, nec rei cuiusvis alterius inter Sinas studio affici; fore vna Regis vocula contentum qua sibi annuat Pechini degere, aut hoc si nimium videtur, in regno saltem alicubi, cuius esset ferè viginti annorum incola, vitæ vltimum claudere. Sub hæc remisso ad eum Scriba Mandarinus, quæ sit ea lex, exquirat quam afferret? cui Riccius Breuiarium eximie editum, & pulcherrimè ornatum, per Scribam exhibuit, ita enim sunt Sinæ vt ambigere non possint de præstantia doctrinæ, quæ tam splendido cultu decoratur; coniecturæ huic, fidei sacrosanctæ adiunxit summam, pridem à Sineni characterè, ac lingua elegantissimè confirmatam quam iussu referti Breuiario Præses restituit. Præsidi Riccium doctrinæ præstantia, cum

78.
Pechinum
idem cum
Cambalu
Caraium
idem
cum Sinis.

magnis virtutum dotibus mirè commendabat, Mathani fauor exosum fecerat, quo in sui contemptum arbitrabatur illum niti: vtrique indulgens instinctui, ad Regem libellum composuit, extrema quæque tabellionibus minatus, si quod vlli de iis quæ scripserant indicium facerent, nolens videlicet addictos Riccio pulsare supremos aulae Mandarinorum. Libellus Mathanum dirè lacerabat, nominatim vsurpati per vim in externos iuris: Riccium accusabat iniussu Regis & Proregum in aulam venisse, obliquo Mathani patrocinio subuectum; sed dignum venia, quòd magis ignorans quam volens peccasset; cætera dignum quem Rex pileo, zona, & calceis ornatum, aliòque Mandarinorum cultu; donaret textis aliquot serici solidis; munera illi supremo pretio taxata, tanto argento reponeret; textis serici aliquot muneraretur illius socium; vtrumque custodiæ militum fideliter traderet, in Cantonensem Prouinciã reducendum; inde Macaensem Mandarinum, aut ablegatum illos in patriam, aut ea in insula retenturum: quorum omnium sumptus, erant à fisco regio suggerendi. Non fuit tam potens apud Scribas Præsidis metus, & minarum, quàm amor in Riccium; ex vno illorum didicit de libelli summa; sed cum esset solenne. Rescribi quantum de Externis, nec fermè aliud quàm quod Præsides sensisset illius tribunalis veterum legum obseruatissimi; nullum huic libello Rescriptum venit, Rexque illum, Riccij probè memor inter petitiones reiectas coniecit. Responsi expectatio præter morem omnem diuturna & irrita, multa dedit tacitè garrienda de dedecorata auctoritate illius tribunalis, aiebat vulgus egregiè vltimam iniuriam Præsidis Riccium, qui se iniusto catere damnaisset; probari Mathani acta apud Regem, & amulorum in gratiis esse gratiosum; falso vtrumque; duo enim illa funesta capita Præsides & Mathanus, inimicis inter se molitionibus, vnum exilium Riccij anhelabant; sed inter Eunuchos palatij ratum erat Pechini Riccium omni arte, opèque defigere, ne si aliquo tristi casu, claudicasset horis imparibus, vel obmutuisset id horologium quod Regem tantopere oblectabat; in restituenda tam subtilis, & morosi artificij machina ignari hærent Rex in iras & minas, & pœnas ipsorum saeuiter, sed hæc inter aulae penetralia arcana; foris gaudebant Mandarinus Zaihiutaio Præsidi eiusque Collegis eam ab Rege impactam maculam, qui vicum iam anno viginti Sinensem, at qualem, & quantum? & quem esset Rex ipse gratia & honore dignatus, pro externo, & reo habuissent, hæc tam multi tam crebro gratulatum Riccio ventitabant, vt rogauerit illum Præsides, ne vltra neceretur expediendo libello moras (quarum tamèn causam Riccius omninò, & valde anxie ignorabat) iis modo absteret, sanctè spondebat eius causa quicquid vellet acturum: vtque illum sibi beneficio exempli expertè deuinciret concessit in urbem quo luberet exire, quatuor tamen custodibus Ripatorum specie comitibus. Post hæc nouis literis Regem interpellant, sed longè aliis; de Mathano quòd boni dicere nihil possent, silebant penitus;

penitus; Riccium laudibus in cœlum ferebant,angebantque taxata illius meritis præmia; verum iis quos dabant lubinde libellis supplicibus, cum id non peterent quod Rex potissimum auebat peti, de retinendo Pechini Riccio, ne ij quidem responsum tulere. Rogare sæpius Præsidem Riccius, id vnum libello inferi, reliqua omnia quantumuis magnifica deleri; ille immobilis in lege qua rem niti publicam censebat pertinaciter hære; Rex velle Pechini Riccium, sed à Præsidente, eiusque Collegis postulatum; nolle Præsides ab Rege hunc petere; nodum diu inextricabilem sic diuina sapientia euoluit vt Præsides non caderet, Rex vinceret; campum Riccius obtineret in quo nunc fidei Christianæ, & eracis gloria triumphat. Erat Pechini Mandarinus nomine Ciaochiensis, post Colaos Iumms; qui visentis se Riccij affatu adeo captus est, vt vellet cum frequenter apud se, ad mensam, & proluxa colloquia habere, confirmatâque vsu familiari intima necessitudine, Zaihiotaium Præsidem non rogans, sed præter consuetum Sinarum, increpans, acriter reprehendit ob conclusum indignè Riccium; cuius vero, aiebat, reum? violatâ inquit Præsides, legis; & elusi extraneorum tribunalis, vt suffragio Mathani ad Regem sese penetraret: hic Mandarinus, vehementius excandescens; vias, inquit, obsidet Mathanus, capit, latrocinatur, interficit, deprædatur ad satietatem, & pro libidine quoscumque fors Lincinum tulerit; nec tantum nobis vitium suppetit vt coherceamus eius manus, nedum (quod commertus est) amputemus, & hoc videlicet poterit aduena infelix, quem data necessitas inuitum, in vngues huius sicarij induit? & tibi propterea fit pœna dignus, quem miseratione prosequi debuisses? quibus dictis, indignans, ab eo se auertit. Præsides huius aut metu (à quo prouectus in gradum fuerat) aut rationibus expugnatus, exemplo ad Riccium destinat, qui ei suggerat de postulanda supplici codicillo à Præsidente venia degendi extra castrum, eo quod incommodaret eius valetudini non parum; cui petitioni rescripsit statim Præsides, cum amplissima potestate legendi vbivis Pechini domum, in qua nihilominus cum sociis quatuor, continuarentur illi sumptus è fisco Regio; attribuit & seruum, qui vt vsus est Sinarum proceribus, ad eius fores excubaret. Liber igitur deinceps Riccius, per se ipsemet Deo inspirante, tentare aggressus est, quod nemo omnium quotquot in aula plurimum poterant tentasset. Regi per libellum pari modestia, & sapientia conceptum supplicauit vt sibi liceret Pechini habitare; amicissimo Mandarino (cuius id erat officij) offerendum Regi libellum credidit; hortantibus etiam Præfectis Externorum, quibus æquè cordi nihil erat quàm vt probrosam sibi causam absolui cernerent.

Suspensio animi Riccio in expectatione Rescripti regij, precibusque ardentibus apud Deum instanti vt datum libellum optato responso fortunaret; Ecce tibi ab Rege de nobilitioribus Eunuchis, qui honorifica visendi specie, denuntiant Riccio, quanti Regis gratiam faceret, quantumque

79.
Eunuchi Regis contendunt ne Pechino abeat.